

Obsah

Cesty k datům pro sociálněvědní výzkum

Jindřich Krejčí a Yana Leontiyeva

12

ČÁST PRVNÍ

MANAGEMENT DAT VE VÝZKUMNÉM PROJEKTU A ARCHIVACE DAT 21

Kapitola 1. Koncepce správy dat a výzkumný projekt

Jindřich Krejčí

23

1.1 Management digitálních dat

23

1.2 Politika otevřeného přístupu

25

1.3 Cyklus života dat

27

1.4 Data a koncepce výzkumu

30

1.5 Koncepce managementu dat

39

Kapitola 2. Založení a správa datového souboru

v průběhu výzkumného projektu

Jindřich Krejčí

41

2.1 Struktura databáze

42

2.2 Operace s daty

55

2.3 Dokumentace dat

60

2.4 Zajištění autenticity a uchovávání dat

62

2.5 Uložení dat do archivu

66

Kapitola 3. Standardy dokumentace a archivace dat

Jindřich Krejčí a Martin Vávra

68

3.1 Standard popisu dat DDI, vývoj, výhody a nedostatky

70

3.2 Vývoj standardů uchovávání a poskytování dat

74

3.3 Cesta k profesionalizaci datových služeb

80

Kapitola 4. Sociálněvědní datové archivy: jejich úloha, služby a nástroje	
<i>Martin Vávra a Tomáš Čížek</i>	82
4.1 Datové archivy – význam a stručná historie	82
4.2 Funkce archivů	84
4.3 Přístup k datům a systém Nesstar	88
4.4 Shrnutí	94
Kapitola 5. Standardizace proměnných v sociálněvědním výzkumu	
<i>Martin Vávra a Yana Leontiyeva</i>	96
5.1 Principy a techniky standardizace proměnných	98
5.2 Demografické proměnné	102
5.3 Socioekonomické proměnné	108
5.4 Závěry	116
Kapitola 6. Mezinárodní klasifikace vzdělání a problémy při aplikaci	
<i>Petr Soukup</i>	118
6.1 Úvodem aneb o důležitosti vzdělání (obecně, zejména pak v sociologii)	118
6.2 Problémy s měřením vzdělání respektive problémy se vzdělávacími systémy	119
6.3 Stručná historie klasifikace ISCED a její současná podoba a aplikace na Českou republiku	120
6.4 Použití klasifikace ISCED 97 ve velkých mezinárodních výzkumech a možná úskalí	124
6.5 Výhrady k ISCED a návrhy na změny, reálně uvažované změny	128
6.6 CASMIN jako alternativa k ISCED?	131
6.7 Česká klasifikace vzdělání KKO V	134
6.8 Další možnosti využití vzdělání v analýze dat a doporučení pro praxi	134
Příloha ke kapitole 6	137
Kapitola 7. Měření sociálního statusu a sociálních tříd na základě povolání	
<i>Jiří Šafr a Dalibor Holý</i>	140
7.1 Teoretická východiska měření postavení ve stratifikaci	141
7.2 Klasifikace zaměstnání ISCO: česká varianta a novinky ve verzi ISCO-08	143
7.3 Škály socio-ekonomického statusu a prestiže	148
7.4 Třídní klasifikace	154
7.5 Přehled dalších konceptů měření statusu a sociálních tříd	171

7.6	Závěrem – doporučení pro využití indikátorů k měření stratifikačního postavení	176
	Příloha ke kapitole 7	179

ČÁST DRUHÁ

ZDROJE DAT PRO SOCIÁLNĚVĚDNÍ VÝZKUM 181

Kapitola 8. Mezinárodní sociálněvědní komparativní výzkum a Česká republika

Jindřich Krejčí a Johana Chylíková 183

8.1	Metoda mezinárodní komparace a otevřený přístup k datům	184
8.2	Přehled dostupných databází	186
8.3	Budoucnost datových služeb pro mezinárodní komparaci	203
8.4	Shrnutí	204

Kapitola 9. Datová základna české sociologie

Tomáš Čížek 206

9.1	Historický exkurz	206
9.2	Producenti sociologického výzkumu v České republice	208
9.3	Přehled datových zdrojů	212

Kapitola 10. Data z výzkumů volebního chování v České republice

Pat Lyons 225

10.1	Volební výzkumy před rokem 1990	226
10.2	Volby do Federálního shromáždění a Poslanecké sněmovny (1990–2010)	229
10.3	Volby do Senátu (1996–2010)	231
10.4	Volby do Evropského parlamentu (2004–2009)	232
10.5	Volby do krajských zastupitelstev a komunální volby (2000–2010)	233
10.6	Data získaná z exit-pollových výzkumů (1990–2010)	235
10.7	Data získaná z panelových šetření politických témat	239
10.8	Šetření politických postojů v období mezi volbami	240
10.9	Závěr	242

Kapitola 11. Data získaná z komparativních politologických šetření

Pat Lyons 244

11.1	Eurobarometer	246
11.2	Výzkumy New Democracy Barometer a New Europe Barometer (NDB/NEB)	249
11.3	ISSP: Modul Občanství, Role vlády a Národní identita	250

11.4	Evropský výzkum hodnot (EVS) a Světový výzkum hodnot WVS	255
11.5	Projekt Komparativních studií volebních systémů (Comparative Study of Electoral Systems – CSES)	256
11.6	Evropská volební studie (European Election Study – EES)	257
11.7	Mezinárodní výzkumný program European Social Survey (ESS)	257
11.8	Civic Education Study (CIVED) a International Civic and Citizenship Education Study (ICCS)	259
11.9	Další srovnávací politologické výzkumy	260
11.10	Závěr	266

Kapitola 12. Šetření ČSÚ a statistiky trhu práce

	<i>Martina Mysíková</i>	268
12.1	Mzdy a Informační systém o průměrném výděлку	270
12.2	Výběrové šetření pracovních sil	273
12.3	Životní podmínky	276
12.4	Statistika rodinných účtů	280
12.5	Shrnutí: využití a dostupnost mikrodat	283

Kapitola 13. Přehled výzkumů o rodině

	<i>Dana Hamplová</i>	286
13.1	Výzkumy rodiny a oficiální statistiky	287
13.2	Vybraná témata sociologie rodiny a demografie a kde k nim najít informace	296

Kapitola 14. Mezinárodní výzkumy v oblasti vzdělávání

	<i>Petr Soukup</i>	302
14.1	Přehled základních studií v oblasti vzdělávání	303
14.2	Metodologické postupy používané při realizaci mezinárodních studií v oblasti vzdělávání	318
14.3	Závěrem k mezinárodním studiím v oblasti vzdělávání	323

Kapitola 15. Statistiky a výzkumy imigrantů aneb jak srovnávat nesrovnatelné

	<i>Yana Leontiyeva a Daniel Chytil</i>	325
15.1	Kdo jsou imigranti?	325
15.2	Zdroje dat o imigrantech v ČR	327
15.3	Dostupnost a srovnatelnost oficiálních imigračních statistik v ČR	334
15.4	Výběrová šetření imigrantů a cizinců	340
15.5	Doporučení pro uživatele imigračních statistik a výzkumů	351

Kapitola 16. Výzkumy věnující se podobám religiozity v České republice po roce 1989

<i>Jan Váně</i>	354
16.1 Česká sociologie náboženství po roce 1989	355
16.2 Empirické sociologické výzkumy v ČR po roce 1989	356
16.3 Zhodnocení	375

Kapitola 17. Výzkum kriminality

<i>Zuzana Podaná</i>	377
17.1 Problematika vymezení kriminality	378
17.2 Základní přístupy ke zjišťování kriminality	378
17.3 Zdroje dat o kriminalitě v ČR	387
17.4 Aktuální trendy v kriminologickém výzkumu	394
Literatura	398
Summary	442
Seznam použitých zkratk	449
O autorech	459
Věcný rejstřík	463